

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.136/2020/13.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Dzsula Marianna bíró

A felperes:

...

Az alperes:

...

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.592/2019/7-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 33.P.24.803/2016/106.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek kifejezetten rossz viszonyban vannak egymással, nagyszámú polgári és büntetőeljárás volt folyamatban közöttük. A Fővárosi Törvényszék 33.P.24.803/2016/33. számú – 42. sorszám alatt kiegészített – részítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.Bpk.21.466/2016. számú perében valótlanul állította, hogy a felperes ... megerőszakolta, illetve több alkalommal megkísérelte megerőszakolni. Kötelezte, hogy 15 napon belül magánlevélben fejezze ki sajnálkozását és kötelezte 100.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Ezt a részítéletet a Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.20.285/2018/9/II. számú részítéletében a kiegészítő ítéletre kiterjedő hatállyal megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, valamint mellőzte az alperes kereseti illeték fizetésére kötelezését. A jogerős határozattal szemben a felperes a Kúriához fordult

felülvizsgálati kérelemmel, a Kúria a 2019. április 24-én kelt Pfv.IV.21.367/2018/3. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította.

Az alperes viszontkeresete és a felperes ellenkérelme

[2] Az alperes viszontkeresetében annak megállapítását kérte, hogy a felperes azzal, hogy az elsőfokú eljárásban hivatkozott 1.Bpk.21.466/2016. számú büntetőeljárásban valótlannal állította, hogy az alperes „anonimizáltan ugyan, de mindenki által felismerhetően” bárminemű hazudozást tett fel az internetre, megsértette a becsületét, jóhírnévét és emberi méltóságát. Ugyanezen jogok megsértésének megállapítását kérte annak kapcsán, hogy a felperes valótlannal állította, hogy mindezek miatt a felperes vele szemben büntetőeljárást indított. Annak megállapítását is kérte, hogy a felperes megsértette a jóhírnévhez, a becsülethez és emberi méltósághoz fűződő jogát annak valótlannal állításával, hogy a felperesről készült elmeorvosi vélemény az alperes által megrendelt lenne. Az alperes kérte annak megállapítását is, hogy a felperes 2016. május 25-én kelt feljelentés kiegészítésében annak valótlannal állításával, hogy az alperes valótlannal állította róla, hogy... megrágalmazta az interneten, valamint azzal, hogy ugyanitt azt állította az róla, hogy ő valótlannal állította azt, hogy a felperest ... szexuális erőszakért feljelentette és a szexuális erőszakot hangfelvétellel bizonyította, illetve 2014. december 7-én megerőszakolta ..., amivel az ügyészség nem foglalkozott, megsértette az alperes becsülethez, jóhírnévhez és emberi méltósághoz való jogát. Az alperes kérte, hogy a bíróság a felperest tiltsa el a további jogsértéstől és kötelezze 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[3] Az alperes a viszontkereset indokolásában kifejtette, hogy közte és a felperes között tartó eljárások annak köszönhetően indultak, hogy ő maga ... mellé állt és az ezt követően tett feljelentések hatására vált a felperes célpontjává. Előadta: annak érdekében, hogy ... teljességgel védelem nélkül maradjon, a felperes ... minden ügyvédje ellen eljárások tömegét kezdeményezte. Ismertette a felperesről készült elmeorvosi szakvéleményt, ebben a körben kifejtette, hogy annak elkészítését a bíróság rendelte el a felperesről. Valótlannak a felperes azon kijelentései, amely szerint ő az internetre bárminemű hazudozást a felperes vonatkozásában feltett volna, illetve az is, hogy valótlannal állítaná, hogy a felperes megerőszakolta ... és többször megkísérelte megerőszakolni, illetve, hogy ... megrágalmazta az interneten.

[4] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a viszontkereset elutasításának lett volna helye érdemi vizsgálat nélkül, mivel az nem a keresettel azonos jogviszonyból származik. A róla készült elmeorvosi szakvélemény kapcsán kifejtette, hogy az alperes mögött álló korrupt gazember korrumpálta a korrumpálható, és a szakvéleményt elkészítő ..., amelynek jogi képviselője a Fővárosi Törvényszéken beismerte, hogy nem végeztek a felperes esetében személyiségvizsgálatot, vizsgálat nélkül írták le véleményüket. A szexuális erőszak kísérlete tekintetében kiemelte, hogy csak azt követően indult eljárás ellene, hogy az alperes hamis bejelentést tett az V. Kerületi Rendőrkapitányságon és azt hazudta, hogy a felperes megerőszakolással fenyegette meg Előadta, hogy ... éppen- hogy megúszta hamis vád nélkül feljelentését, formailag szemérem elleni erőszak miatt indult eljárás és szó sem volt szexuális erőszakról már a feljelentésben sem.

Az első- és másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes azzal, hogy a róla készült elmeorvosi szakvélemény kapcsán azt állította, hogy az az alperes által megrendelt hazugság, megsértette az alperes jóhírnévhez, becsülethez, valamint emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 forint sérelemdíjat. Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.

[6] Az elsőfokú bíróság az „anonimizáltan, de mindenki számára felismerhetően az internetre feltett hazudozásról” kijelentés kapcsán elutasította a viszontkeresetet figyelemmel arra, hogy a kijelentést a felperes egy büntetőeljárás során tette, ott kell értékelni ezt a nyilatkozatot. A felperesről készült elmeorvosi szakvélemény, mint az „alperes által megrendelt hazugság” közlés tekintetében rögzítette, hogy a felperes nem vitatta ezen közlés megtételét, hiszen maga írta le ellenkérelmében azt, hogy az alperes mögött álló korrupt emberek korrumpálták az egyébként korrumpálható – a szakvéleményt készítő – céget. Megállapította, hogy a felperes semmilyen bizonyítékot nem csatolt, és büntetőeljárás sem indult, amely egy „hamis szakvélemény” elkészítéséhez kapcsolódna, így megállapította a jogsértést. A ...és ... kapcsolatos közlések vonatkozásban rögzítette: a felperest sem szexuális erőszak, sem szemérem elleni erőszak miatt nem ítélték el. Ha és amennyiben az alperes ezen közléseket nehezményezi és azt állítja, hogy ez valótlan, akkor büntetőeljárás hiányában ezeket a nyilatkozatokat a felperes megteheti, és az alperes ezt nem kifogásolhatja.

[7] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj iránti követelést kisebb részben találta megalapozottnak figyelembevéve a jogsértés súlyát, annak gyakoriságát és ismétlődő jellegét, valamint az alperesre gyakorolt negatív hatását, a sérelemdíj összegét mérlegeléssel állapította meg, ezt meghaladóan ezt a kereseti kérelmet elutasította.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta és az alperes viszontkeresetét teljes egészében elutasította.

[9] A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette azzal, hogy a felperes a 2016. május 24-én kelt és a Pesti Központi Kerületi Bíróságon ugyanezen a napon I.Bpk.21.460/2016. számon érkezett, rágalmozás és magántitoksértés vétsége miatt az alperes ellen tett feljelentésében a felperes a róla készült szakvélemény tekintetében úgy nyilatkozott, hogy „mindez messzemenően alkalmas becsületes csorbítására, közönséges, a feljelentett által „megrendelt hazugság”. Minderre figyelemmel megállapíthatónak találta, hogy a felperes megtette az alperes által sérelmezett közlést, ezt a perben megtalálható okirati bizonyíték támasztja alá. A szakvéleménnyel kapcsolatos megállapítás körében kifejtette, hogy PK 12. számú állásfoglalás alapján a feljelentés egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, a feljelentés tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy a felperes kritikai véleményt fogalmazott meg a személyéről készült igazságügyi elmeorvosi szakértői véleménnyel szemben, a sérelmezett jelzős szerkezet ténylegesen a szakvéleményre vonatkozik, azzal kapcsolatos markáns vélemény-nyilvánítás. Ténylegesen a közlés nem azt közvetíti a feljelentés megismerője számára, hogy a szakvélemény esetleg az alperes jogellenes ráhatása folytán létrejött produktum lenne. A másodfokú bíróság szerint az sem volt figyelmen kívül hagyható, hogy a sérelmezett kijelentést egy feljelentésben tette a felperes. Rögzítette: a személyre vonatkozó, objektíve valótlan tényállítást kifejező közlés csak akkor minősül jogsértőnek, ha a közmegítélés szerint a tényállítás alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az elbírálás szempontja tehát nem a sértett érzékenysége, hanem e körben a társadalmilag kialakult közfelfogás. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy az érintett személy jóhírnevének sérelme akkor állapítható meg, ha a sérelmezett közlések a nyilvánossághoz eljutnak. Ehhez kapcsolódóan megállapította, hogy ... ezen közlése csak szűk körben, titoktartásra kötelezett személyek előtt vált ismertté, ezért ... társadalmi megítélése hátrányos változásának a lehetősége nem állt fenn. Magánvádas büntetőeljárásban mind a feljelentettnek, mint a magánvádlónak lehetősége van arra, hogy nézeteit, véleményét az ügyel kapcsolatban kifejtse, azokat a bíróság ütközteti és megítéli, hogy a viszontkeresetet benyújtó fél személyének megítélése szempontjából a közlés a megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas-e. A másodfokú bíróság szerint ilyen

hátrányos hatás kiváltására a kifogásolt közlés nem volt alkalmas, ezért a jóhírnév megsértése megállapítása iránt előterjesztett kereseti kérelmet elutasította.

[10] A becsület védelméhez fűződő jog megsértése iránti keresetet szintén alaptalannak találta megállapítva, hogy ezen kitétel nem vélemény és a közlés a viszontkeresetet előterjesztő fél társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására nem alkalmas.

[11] A másodfokú bíróság az emberi méltóság megsértése miatt előterjesztett kereseti kérelmet sem találta alaposnak. Kifejtette, hogy az emberi méltóságot olyan magatartások sértik, amelyek megkérdőjelezzik a jogosult emberi mivoltát, elmulasztják vagy megtagadják azt a minimális és kötelező tiszteletet, amely az embert pusztán emberi minősége alapján megilleti. A sérelmezett közlések nem tartalmaztak olyan kijelentéseket, amelyek ...emberi mivoltában sértették meg, így az emberi méltóság megsértése megállapításának sem volt helye. A jogerős ítélet megállapította, hogy jogalap hiányában az igényelt jogkövetkezmények alkalmazásának sem volt helye.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen az ügyvéd foglalkozású, jogi szakvizsgával rendelkező alperes személyesen terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra kötelezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2. § (1) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 3. § (1) bekezdésére, valamint az Alaptörvény IV. cikk (5) bekezdésére és az Európai Emberi Jogi Egyezmény 6. és 14. cikkére. Az alperes előadta, hogy a felperessel időközben megállapodást kötöttek arról, hogy egymással szemben a peres eljárásokat befejezik, de álláspontja szerint a bíróság kizárólag „Kalmár ügyekben” kezdte el a viszontkeresetek elutasítását, míg más ügyekben ugyanazon bíróság a viszontkereseteket elbírálta, azaz érdemi vizsgálatot folytatott a viszontkeresetek tárgyában. Az alperes szerint diszkriminatív és tisztességtelen az az eljárás, amelyben a bíróság akár azért, mert nem szeretne maga is rágalmozó és zaklató videók alanyává válni, akár más okból teljesen más joggyakorlatot folytat a felperes és közte folyamatban lévő perekben, mint más perekben. Az alperes a Pfv/11. sorszámú beadványában megsértett jogszabályként hivatkozott az Alaptörvény II. cikkére, illetve arra, hogy formálisan kritikai megjegyzések is lehetnek alkalmasak jogsértés megállapítására. Álláspontja szerint a jogerős ítélet megsértette az indokolási kötelezettséget is (Pp. 221. §).

[13] A felperes a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a viszontkeresetet érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan az alábbiak szerint.

[15] A Pp. 273. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. E rendelkezések alapján a Kúria tehát kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat a jogerős ítélet megsértette-e. Nem feladata tehát az, hogy vizsgálja a peres felek között létrejött megállapodást az egymással szemben indított eljárások megszüntetéséről, figyelemmel arra is, hogy itt a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kérelmétől nem állt el, nem kérte az eljárás megszüntetését. Nem

lehet vizsgálati szempont az sem, hogy az eljárást kezdeményező fél számára miként érhető el a legoptimálisabb költségviselés, illetve illetékfizetési kötelezettség. Nyilvánvaló az is, hogy más eljárásokban meghozott bírósági határozat jogi megalapozottságáról a jelen eljárás keretei között a Kúria nem foglalhat állást, kizárólag arról dönthet, hogy a viszontkereset érdemi elbírálásra fennmaradt részében másodfokú bíróság a viszontkereset elutasításával megsértette-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

[16] A Ptk. 2. § (1) bekezdése azt az alapelvet rögzíti, hogy a törvény védi a személyek vagyoni és személyhez fűződő jogait, továbbá törvényes érdekeit. A Pp. 3. § (1) bekezdése szintén egy alapelvet rögzít azzal, hogy a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet – ha törvény eltérően nem rendelkezik – csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő. Konkrét esetben ezen alapelvek nem sérültek a vitatott kitétel tekintetében, az alperes keresetösségi joga nem volt vitatott, személyes érintettsége megállapítható volt, a jogvitát érdemben elbírálták.

[17] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében tételesen nem fejtette ki, hogy pontosan az Alaptörvény mely rendelkezésébe ütközne a jogerős ítélet az ügy érdemét illetően [az Alaptörvény IV. cikkének nincs (5) bekezdése]. Az Alaptörvény általa külön indokolás nélkül megjelölt II. cikke azt az általános alapelvet tartalmazza, hogy az emberi méltóság sérthetetlen, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az alperes az álláspontjának részletes kifejtését az 1993. évi XXXI. törvénnyel a magyar jogrendszer részévé tett Emberi Jogok Európai Egyezménye általa megjelölt rendelkezései (6. cikk – tisztességes eljáráshoz való jog; 14. cikk – diszkrimináció tilalma) tekintetében is elmulasztotta. A Kúria 1/2016. (II.15.) PK véleményének 3. pontja alapján a megsértettnek tartott jogszabályi rendelkezést pontosan meg kell jelölni és érdemben ki kell fejteni azt, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél annak megsértését miben látja megvalósulni. A konkrét esetben az alperes ezt elmulasztotta.

[18] Nem megalapozott az alperes azon hivatkozása, hogy az elutasított viszontkereseti kérelemvonatkozásában a jogerős ítélet nem tett eleget a Pp. 221. §-ában rögzített indokolási kötelezettségének. A másodfokú bíróság ítéletében érdemben megindokolta, hogy miért nem találta megalapozottnak a szakvélemény kapcsán a felperes nyilatkozata tekintetében az alperesnek a jóhírnév, a becsület, illetve az emberi méltóság megsértésének megállapítására irányuló viszontkereseti kérelmét (a sérelmezett kijelentés magáról a szakvéleményről alkotott vélemény volt; a kijelentést csak titoktartásra kötelezett személyek ismerhették meg; nem hangzott el az alperes emberi méltóságát sértő kijelentés). A másodfokú bíróság által kifejtettek összhangban vannak mind a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel (Ptk. 76. §, 78. §), mind pedig a kialakult bírói gyakorlattal (Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalás). Az alperes által felhozott eseti döntések (BH1994.300., BH2012.144.) a jelen esetben nem alkalmazhatók, mert azok büntetőügyekben születtek.

[19] Mindezekre figyelemmel megállapítható volt, hogy a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[20] 1959. évi IV. törvény 76. § és 78. §, PK 12. számú állásfoglalás

Záró rész

[21] A felülvizsgálati eljárásban pernyertes felperes oldalán perköltség nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes alperes köteles az államnak megtéríteni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. Az illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján került megállapításra.

[22] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi rendelkezések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Korm. rendelet 27. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. június 2.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró

hitelélül:

S.K.

A kiadmány

bírószági ügyintéző